

راهنمای راه عشق

(روش های تبلیغ براساس آیه ۱۲۵ سوره مبارکه نحل)

نویسنده:

میری پرتابی

www.ketab.ir

انتشارات رویش بهاری

(rooyeshebahari)

سرشناسه	: پرتابی، کبری، ۱۳۷۰ -
عنوان و نم پدیدآور	: راهنمای راه عشق: (روش‌های تبلیغ براساس آیه ۱۲۵ سوره مبارکه نحل)/ نویسنده کبری پرتابی
مشخصات نشر	: کرج: رویش بهاری، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۵۸ ص
شابک	: ۹-۶-۹۱۸۶۵-۶۲۲-۹۷۸.
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: اسلام - تبلیغات - Islam - Missions
موضوع	: تبلیغات - جنبه‌های قرآنی - Propaganda - Qur'anic teaching
رده‌بندی کنگره	: BP۱۱/۶۲
رده‌بندی دبیوی	: ۲۹۷/۰۴۵
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۹۷۰۵۷۴۲

راهنمای راه عشق

عنوان: راهنمای راه عشق - روش‌های تبلیغ براساس آیه ۱۲۵ سوره مبارکه نحل

نویسنده: کبری پرتابی

طراح جلد: گروه طراحی پلکان

ناشر: رویش بهاری

مدیر تولید: امیر حیدری

شابک: ۹-۶-۹۱۸۶۵-۶۲۲-۹۷۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شناسه: ۱۴۴۱

۵۰۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول تابستان ۱۴۰۳

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	پیشگفتار ۳
	مقدمه ۵
	مفاهیم ۹
۱۵	روش‌های تبلیغ در آیه ۱۲۵ سوره نحل
	حکمت ۱۶
	موعظه حسنه ۲۱
	مجادله احسن ۲۴
	نکات اخلاقی مجادله ۳۳
	هدف الهی داشتن از مجادله ۳۳
	مجادله را در محضر خدا دانستن ۳۴

امید به نتیجه و حق‌جویی ۳۵

در امور مهم و اساسی و با بیان نرم و آرام ۳۵

دوری از منیت و تکبر ۳۶

آزادی ۳۷

محترم شمردن شخصیت طرف مقابل ۳۷

تفاهم ۳۸

توجه به عواطف و احساس طرف مقابل ۳۹

رعایت اولویت در انجام آن ۳۹

شیوه به کارگیری این سه روش در امر تبلیغ ۴۱

نتیجه‌گیری ۴۵

منابع ۵۱

پیشگفتار

تبلیغ از مسائل مهمی است که از دیرباز تاکنون مهم‌ترین عرصه در زندگی بشر به شمار می‌رفته است و اهمیت آن جایی است که می‌تواند در بقا و فنای جامعه مؤثر باشد. در آیه ۱۲۵ سوره مبارکه نحل به مسأله روش دعوت به دین به انواع گوناگون نگاه ویژه‌ای شده که با بررسی در آن می‌توان شاخصه‌های تبلیغی تأثیرگذار را مشاهده کرد. بنابراین کتاب حاضر به روش نقلی و وحیانی به تبیین مسأله روش‌های تبلیغ که مناسب با وضع موجود هم می‌باشد، می‌پردازد. چرا که جامعه امروز از نظر پیشرفت و تولید ابزار مشکل‌چندانی ندارد، اما با کمبود معنویت روبه‌رو است. پس ضروری است که معارف اسلامی از راه‌هایی

به انسان‌ها برسد. هدف این است تا با نگاهی توصیفی روش‌های تبلیغ از منظر این آیه را مورد بررسی قرار دهیم که مهم‌ترین یافته‌ها عبارت‌اند از: سه روش دعوت به حق که شامل حکمت، موعظه نیکو و جدال أحسن است و مبلغان دینی برای رساندن پیام خود و برخورد با ناهنجاری‌های جامعه به آن‌ها نیاز دارد تا موفق شوند.

www.ketab.ir

مقدمه

آیین مقدس اسلام تبلیغ را که یک فعالیت آموزشی و فرهنگی برای نشر دادن ارزش‌ها و شناساندن خوبی‌ها و تشویق به انجام آن است، در تعالیم خود مورد توجه قرار داده و برای موفقیت و حفظ سلامت کار در این زمینه راهکارهایی ارائه کرده که همواره بر اساس استفاده از آن‌ها دین در طول تاریخ به وجود آمده و پیشرفت کرده است.

ولی با این حال امروزه متأسفانه مبلغان دینی در این زمینه کم کاری کرده‌اند و محتوای کار تبلیغ خوب بوده ولی روش انتقال آن به مخاطب و امکان درک آن توسط مخاطب و علاقه‌مند شدن او نسبت به آن مشکل داشته است و از سوی

دیگر هم در جامعه غربی هزینه‌های فراوانی
 صرف تبلیغ در عرصه‌های دیگر می‌شود.

پس ضرورت ایجاب می‌کند که مبلغان
 اسلامی محتوای عقیدتی مبتنی بر وحی خود را از
 راه و روش‌هایی به انسان‌های تشنه‌ی ایمان برسانند
 که خداوند آن‌ها را در قرآن کریم بیان کرده که
 رسالت‌ترین آن‌ها آیه ۱۲۵ سوره مبارکه نحل است
 که سه مرحله «حکمت، موعظه حسنه و جدال
 أحسن» را در بر دارد.

شاید بتوان گفت که سیر کلی دعوت هر
 یک از انبیای الهی هم برای جذب و هدایت
 مردم براین اساس بوده که در اینجا به آن‌ها
 اشاره می‌شود.

در رابطه با این موضوع مقالات و کتاب‌های زیادی نوشته شده که با جست و جو در بین این آثار می‌توان کتاب «علم سخنوری و تبلیغ» تألیف محسن زندی همدانی را در عین ارزشمندی ولی در این زمینه ناکافی دانست؛ چون به خود تبلیغ پرداخته، ولی روش‌های آن را که جزء ضروری‌ترین و حساس‌ترین محورهای آن است را مطرح نکرده است. کتاب «اصول و مبانی تبلیغ» تألیف اسماعیل کریم‌زاده هر چند کتاب ارزشمندی است ولی از بعد خاصی به این موضوع پرداخته، و کتاب «روش‌های تبلیغ» تألیف رضا علی کرمی در عین پر فایده بودن، این موضوع را به صورت جزئی و در کنار مباحث دیگر مطرح کرده است.

اما کتاب پیش رو به صورت منسجم و مفصل با استفاده از انواع تفاسیر درصدد بیان روش‌های تبلیغ از منظر آیه ۱۲۵ سوره نحل، با هدف آشنا نمودن مبلغان با روش صحیح تبلیغ است. چرا که دانستن و داشتن روش در همه کارها از ضروری‌ترین لوازم آن است؛ یعنی کاری که بدون روش نخواهد پیش برود، هرگز به نتیجه دلخواه نخواهد رسید و سردرگمی‌هایی دارد که زحمت کار را دوچندان کرده و در آخر معلوم نیست نتیجه مطلوب را داشته‌اند.

■ مفاهیم ■

تبلیغ: از ماده بلغ یعنی رسانیدن پیام یا خبر یا مطلبی به مردم،^۱ رسانیدن و ابلاغ عقاید دینی یا غیر آن با وسایل ممکنه.^۲

در اصطلاح: یعنی شناساندن خوبیها و تشویق به انجام آن و ترسیم بدیها و نشان دادن راه گریز و منع از آن. یا عبارت است از روش یا روش‌های به هم پیوسته برای بسیج و جهت دادن نیروهای اجتماعی و فردی از طرق نفوذ در شخصیت، افکار، عقاید و احساسات آنها جهت رسیدن به

۱. معین، فرهنگ فارسی معین، ج ۱، ص ۷۵۹.

۲. حسینی دشتی، معارف و معاریف، ج ۳، ص ۱۶۰۸.

یک هدف مشخص که ممکن است سیاسی، نظامی، فرهنگی و... مشروع و نامشروع باشد.^۱

حکمت: از ماده حکم یعنی سخن مطابق با حق، درست و صواب بودن کار، درستی و استوار بودن کار، علم و دانش.^۲

در اصطلاح: یعنی رسیدن به حق از طریق علم و آگاهی و شناخت موجودات و افعال نیک و شناخت ارزش‌ها و معیارهایی که انسان به وسیله آن بتواند حق را هر کجا هست، بشناسد و باطل را در هر لباسی تشخیص دهد و کار متقن و

^۱ علی کرمی، روش‌های تبلیغ، ص ۱۵.

^۲ همان، ص ۱۴.

^۳ لویس معلوف، فرهنگ المنجد، ج ۱، ص ۳۱۶.

محکمی انجام دهد. بنابراین حکمت حالت
 نفسانی و صفت روحی است نه شیء خارجی.^۱
 مجادله: از ماده جدل، یعنی ستیزیدن،
 خصومت کردن با کسی، مباحثه کردن، بگو مگو
 کردن، یکی به دو کردن.^۲

در اصطلاح: دارای دو معنای عام و
 خاص است.
 مفهوم خاص جدل: یکی از صناعات خمس
 منطقی است که عبارتند از: برهان، جدل، خطابه،
 مغالطه، شعر.

مفهوم عام جدل: به گفت و گویی گویند که
 با هدف غلبه و ساکت نمودن خصم به کار گرفته

۱. محمدی، مفردات قرآن، ص ۷۹.

۲. معین، همان، ج ۳، ص ۲۶۳۷.

می‌شود، و از فروع علم مناظره و در اصطلاحات فقهی به کار می‌رود.^۱ یا مباحثه کردن در مسئله‌ای به نحوی که هر یک از طرفین بخواهد رأی خود را به مخاطب بقبولاند.^۲

موعظه: جمع مواعظ، از ماده وعظ یعنی پند و اندرز.^۳

در اصطلاح: عبارت از بیانی است که نفس شنونده را نرم و قلبش را به رقت در آورد و مایه صلاح حال شنونده است و از مطالب عبرت آور و آثار پسندیده دارا باشد.^۴

۱. عصیری، همان، ص ۴۱.

۲. معین، همان.

۳. عمید، فرهنگ عمید، ص ۱۸۶۹.

۴. طباطبائی، المیزان، ج ۱۲، ص ۵۲۳.

أحسن: جمع أحسن، بهتر، زیباتر، نیکوتر.
«قُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ» بگو به بندگانم
بگویند آن چه را که بهتر است.^۱

www.ketab.ir

^۱ معلوف، همان، ص ۲۸۴.